

**LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 9,74, 75, 77, 82, 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
PAPILDYMO 83¹ STRAIPSNIU IR 76 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
Finansų ministerijos 2018 m. lapkričio 26 d. raštas Nr. ((1.15 E-0202)-5K-1820832)-6K-1806258	Manoma, kad 77 str. 6 dalies pakeitime siūloma didžiausia leistina atsilaisvinusių ir neužimtų pagal studijų krypčių grupes arba meno sritis 30 proc. nuo priėmimo metais nustatyto studijų vietų skaičiaus dalis yra per didelė. Prašoma įvardinti kokiems tikslams bus naudojamos atsilaisvinusios lėšos.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte siūloma didžiausia leistina atsilaisvinusių ir neužimtų studijų vietų skaičiaus dalis (30 proc.) yra nustatyta, atsižvelgiant į realų studentų „nubyrėjimą“ tam tikrose studijų krypčių grupėse. Pažymėtina, kad tai yra maksimali riba ir įstatymo projekte numatyta galimybė ją diferencijuoti pagal studijų krypčių grupes ar meno sritis, atsižvelgiant į jų specifiką. Lėšos, tenkančios atsilaisvinusioms ir neužimtoms valstybės finansuojamoms studijų vietoms, nevirsijant nustatytos „nubyrėjimo“ ribos leistų užtikrinti normalias studijų sąlygas ir padengti būtinuosius studijų kaštus, kurie nepasikeičia tokia apimtimi, kokia šiuo metu pakinta finansavimas studijų metu sumažėjus studentų skaičiui.
	Neaišku, kaip būtų vykdoma 77 straipsnio 17 dalies nuostata (perkelti į atsilaisvinusias valstybės finansuojamas vietas valstybės nefinansuojančiose studijų vietose studijuojančius asmenis).	Neatsižvelgta. Manome, kad siūlomi Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 6 dalies pakeitimai neturės įtakos 77 straipsnio 17 dalies nuostatų įgyvendinimui, nes 77 straipsnio 17 dalis numato ne galimybę, bet prievolę į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą perkelti nefinansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį.
Teisingumo ministerijos 2018 12 04 raštas Nr. (1.6E)2T-947	Įvertinant Mokslo ir studijų įstatymo 77 str. 17 d. nuostatas, aukštosios mokyklos gali būti nesuinteresuotos į valstybės finansuojamas vietas perkelti už studijas mokančius studentus, o 77 str. 6 d. nuostatos gali būti pagrindu piktnaudžiavimui.	Neatsižvelgta. Manome, kad siūlomi Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 6 dalies pakeitimai nesudaro prielaidų piktnaudžiavimui. Atvirkščiai, neliks paskatų iškreipti vidines studijų kokybės užtikrinimo sistemas, nes finansavimas studijų metu mažiau priklausys nuo studentų skaičiaus.

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
	<p>Turėtų būti įvertintas ir Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 19 d. nutarimo Nr. KT14-N9/2018 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 26 dalies (2018 m. sausio 13 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ turinys. Konstitucinis Teismas šiame nutarime aiškiai pasisakė, kad nustatant reguliavimą, susijusį su aukštųjų mokyklų veiklos vertinimu, ar šį reguliavimą keičiant, turėtų būti užtikrinama aukštųjų mokyklų galimybė pasirengti jam. Atsižvelgiant į tai, kriterijai ir reguliavimas, kuriuo remiantis būtų atliekamas aukštųjų mokyklų vertinimas, turėtų būti aukštosioms mokyklos žinomas iš anksto, o terminai turėtų būti pakankami šių reikalavimų įgyvendinimui. Įvertinant šiuos aspektus, Teisingumo ministerijos nuomone, negalėtų būti vertinami aukštųjų mokyklų veiklos laikotarpiai iki pakeitimų įsigaliojimo, o pereinamuoju laikotarpiu, reikalingu aukštosioms mokykloms prisitaikyti prie naujų reikalavimų, turėtų būti užtikrinamas tinkamas ir pakankamas aukštųjų mokyklų finansavimas baigiamosiomis įstatymo projekto nuostatomis. Įstatymo projekto 9 str. 1 ir 5 d. to neužtikrina. Atkreiptinas dėmesys, kad Mokslo ir studijų įstatymo 9 str. numatytų sutarčių sudarymas nėra privalomas, o siūlomose Mokslo ir studijų įstatymo 83¹ str. 1 d. nuostatose minimas rezultatų vertinimas lieka neapibrėžtas ir neaiškus – lieka neaišku, kas ir kokia tvarka vertintų šiuos rezultatus ir kokią įtaką jie turėtų skiriamam finansavimui valstybinių aukštųjų mokyklų veiklos pažangai skatinti.</p>	<p>Manome, kad siūlomi Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 6 dalies pakeitimai neturės įtakos 77 straipsnio 17 dalies nuostatų įgyvendinimui, nes 77 straipsnio 17 dalis numato ne galimybę, bet prievolę į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą perkelti nefinansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies. Valstybės biudžeto lėšos valstybinių aukštųjų mokyklų veiklos pažangai skatinti valstybinėms aukštosioms mokykloms būtų skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje būtų apibrėžta, pagal kokius jų veiklos rezultatus yra skiriamos lėšos. Veiklos rodikliai būtų nustatomi iš anksto ir juos aukštosios mokyklos žinotų iki prasidedant laikotarpiui, už kurį pagal juos būtų vertinami veiklos rezultatai.</p> <p>Kaip nurodyta aiškinamajame rašte, planuojama, kad sutartys su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis būtų sudarytos ir aukštojo mokslo plėtros rodikliai būtų nustatyti 2019 metais 2020–2022 metų laikotarpiui. 2021 metais (t. y. pasibaigus pirmiesiems sutarčių ir aukštojo mokslo plėtros rodiklių įgyvendinimo metams) būtų įvertinami veiklos rezultatai. 2022 metų valstybės biudžete pagal juos būtų paskirstytos lėšos valstybinėms aukštosioms mokykloms.</p> <p>Siekiant aiškiau apibrėžti, kas ir kokia tvarka vertins veiklos rezultatus pagal Vyriausybės nustatytus aukštojo mokslo plėtros rodiklius, naujasis 83¹ straipsnis papildytas 3 dalimi. Pažymėtina, kas sutarčių vykdymo rezultatų vertinimas numatytas Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnyje.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
	Papildomai atkreipiame dėmesį į poreikį keisti Mokslo ir studijų įstatymą, jame, įvertinus Konstitucinio Teismo doktriną, aiškiai reglamentuojant aukštųjų mokyklų statutų tvirtinimo, keitimo, aukštųjų mokyklų reorganizavimo procedūrinius klausimus ir Vyriausybės bei Seimo, kaip savininko teises įgyvendinančių ir aukštųjų mokyklų tinklą formuojančių institucijų, įgaliojimus.	Neatsižvelgta. Šiuos pakeitimus planuojama pateikti vėliau.
Lietuvos nevalstybinių mokslo ir studijų įstaigų asociacija	Finansavimą aukštųjų mokyklų veiklos pažangai skatinti, kuris būtų skiriamas pagal sutarčių su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis vykdymo rezultatus pagal Vyriausybės nustatytus aukštojo mokslo plėtros rodiklius, siūloma skirti ir nevalstybinėms aukštosioms mokykloms. Siūloma sudaryti su nevalstybinėmis mokyklomis sutartis, kurios užtikrintų viso aukštojo mokslo sektoriaus konsoliduotas pastangas patenkinti valstybės poreikius.	Neatsižvelgta. Teikiamais Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimais nesiekama iš esmės keisti Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnio nuostatų dėl sutarčių su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis sudarymo. Manome, kad sutarčių sudarymo su nevalstybinėmis aukštosiomis mokyklomis klausimą tikslinga svarstyti vėliau, kai ši nauja politikos priemonė bus išbandyta valstybiniame sektoriuje ir bus gauti bei įvertinti jos įgyvendinimo rezultatai.
	Siūloma išplėsti 75 str. 1 d., numatant galimybes finansavimą skirti ir nevalstybinėms mokykloms, skiriant finansavimą studijų vietoms, kai vykdomos išskirtinės, kokybės reikalavimus atitinkančios, regiono ar šalies poreikį atliepančios studijų programos.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas 2011 m. gruodžio 22 d. nutarime yra konstatavęs, kad „kad ir kokį aukštojo mokslo finansavimo modelį pasirinktų, įstatymų leidėjas turi paisyti jam iš Konstitucijos 41 straipsnio 3 dalies nuostatos „Gera besimokantiems piliečiams valstybinėse aukštosiose mokyklose laiduojamas nemokamas mokslas“ kylančio reikalavimo, kad, įvertinusi visuomenės ir valstybės poreikius bei valstybės finansines galimybes, valstybė privalo nustatyti atitinkamų sričių (krypčių) specialistų poreikį ir pateikti atitinkamą užsakymą parengti šiuos specialistus pirmiausia valstybinėms aukštosioms mokykloms, ir tik tais atvejais, kai tam tikrų sričių (krypčių) specialistai dėl objektyvių aplinkybių negali būti parengti valstybinėse aukštosiose mokyklose, toks valstybės užsakymas gali būti pateiktas ir

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
		nevalstybinėms aukštosioms mokykloms“. Siūloma nuostata neatitiktų minėto Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Atkreiptinas dėmesys, kad asmenų studijoms nevalstybinėse aukštosiose mokyklose yra skiriamos studijų stipendijos ir ši nuostata nekeičiama.
Lietuvos studentų sąjungos 2018 m. lapkričio 11 d. raštas Nr. SR.50/18	Manoma, kad, studijų lėšas priskyrus baziniam finansavimui, atsiranda galimybė jas panaudoti moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti, administravimui ir ūkiui, t. y., naudoti ne pagal paskirtį.	Neatsižvelgta. Nuogąstavimas nepagrįstas.
	Siūloma apsvarstyti galimybę paankstinti įstatymo projekto 6 ir 7 straipsnių įsigaliojimą.	Neatsižvelgta. Studijų kainos pagal patikslintą 83 straipsnio 3 dalį galės būti nustatytos tik asmenims, kurie bus priimami į aukštąsias mokyklas ne anksčiau kaip 2020 m., nes asmenims, priimamiems į aukštąsias mokyklas 2019 m., norminės studijų kainos turi būti patvirtintos iki 2019 m. sausio 15 d. – iki šios datos nebus realių galimybių suderinti su suinteresuotomis institucijomis ir pakeisti Vyriausybės patvirtinto Norminių studijų krypties arba studijų programų grupės studijų kainų apskaičiavimo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skyrimo tvarkos aprašo. Atsižvelgiant į tai, patikslintos 82 straipsnio 3 dalies nuostatos taip pat būtų taikomos asmenims, priimtiems į valstybines aukštąsias mokyklas ne anksčiau kaip 2020 m.
Vilniaus universiteto Studentų	Siūloma tikslinti 82 str. 3 dalį, išbraukiant nuostatą, kad skatinamosios stipendijos skiriamos, neatsižvelgiant į studijų finansavimo pobūdį	Neatsižvelgta. Manome, kad studentų skatinimo kriterijus turėtų būti jų akademiniai pasiekimai, bet ne jų studijų finansavimo pobūdis.

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
atstovybės 2018 m. lapkričio 13 d. raštas Nr.173		
Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos 2018 m. lapkričio 28 d. raštas Nr. 1-37	Siūloma didžiausią leistiną atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų skaičių dydį Technologijų mokslų ir inžinerijos mokslų studijų kryptių grupėms taikyti 40 proc.	Neatsižvelgta. Manome, kad įstatymo projekte nustatytos didžiausios leistinos atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalies (30 proc.) didinimas būtų ekonomiškai nepagrįstas.
Lietuvos universitetų rektorių konferencijos 2018 m. 2018 m. lapkričio 28 d. raštas Nr. 2687	Atkreipiamas dėmesys, kad projektas palieka neapibrėžtą finansinę situaciją nevalstybinėms aukštosioms mokykloms. Siūloma papildyti įstatymo projektą nuostata, kad sutartys sudaromos ir su nevalstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis.	Neatsižvelgta. Teikiamais Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimais nesiekama iš esmės keisti Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnio nuostatų dėl sutarčių su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis sudarymo. Manome, kad sutarčių sudarymo su nevalstybinėmis aukštosiomis mokyklomis klausimą tikslinga svarstyti vėliau, kai ši nauja politikos priemonė bus išbandyta valstybiniame sektoriuje ir bus gauti bei įvertinti jos įgyvendinimo rezultatai.
	Siūloma papildyti 75 str. 1 dalį 4 punktu: doktorantūros studijoms finansuoti.	Neatsižvelgta. Doktorantūros studijos finansuojamos kaip ir kitų pakopų studijos, apmokant studijų kainą. Siūloma nuostata būtų perteklinė.
	Lieka neaiškus valstybės finansuojamų studijų vietų kvotų paskirstymo modelis tarp studijų kryptių ir aukštųjų mokyklų, kaip nustatomi valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės veiklos poreikiai, kaip vertinami įsidarbinamumo rodikliai. Siūloma, kad atitinkamais metais priimamų į I pakopos ir vientisųjų studijų studentams skiriamą finansavimą ir preliminarų valstybės finansuojamų I pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir	Neatsižvelgta. Valstybės finansuojamų studijų vietų paskirstymo tarp studijų kryptių grupių ir aukštųjų mokyklų nekeičiamas. Jį aiškiai reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11 dalys. Paminėtina, kad šiuo metu paskirstant preliminarų studijų vietų skaičių tarp studijų kryptių grupių be kita

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
	studijų stipendijų vietų skaičiaus paskirstymą pagal studijų programas (menų studijų – ir pagal studijų pagal studijų programas arba specializacijas, pedagogų rengimo – pagal studijų programas arba jų grupes) ir aukštąsias mokyklas iki kiekvienų metų kovo 1 d. nustatytų švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgdamas į kitų ministerijų pagal pavestas valdymo sritis siūlymus, finansines galimybes bei atsižvelgiant į absolventų, baigusių studijų programą aukštojoje mokykloje, nedarbo rodiklius.	ko yra analizuojami ir įsidarbinamumo rodikliai, tačiau Siekiant sustiprinti šveitimo sistemos sąveiką su žmogaus ir visuomenės poreikiais, vykdomų būsimųjų specialistų pasiūlos formavimą, yra vykdomas ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamas projektas „Švietimo pasiūlos analizės ir vertinimo sistemos kūrimas bei diegimas“ (vykdytojas – MOSTA), kuriuo siekiama sukurti metodiką, įveiklinančią Nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos rezultatus ir leidžiančią analizuoti, vertinti ir planuoti švietimo pasiūlą, atsižvelgiant į visuomenės ir ūkio poreikius. Minėta metodika aiškiai apibrėš ir įsidarbinamumo rodiklių analizės rezultatų naudojimą, planuojant valstybės finansuojamų studijų vietų paskirstymą.
	Siūloma, kad didžiausia leistina atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalis negali būti didesnė kaip 30 proc. nuo priėmimo metais nustatyto valstybės finansuojamų studijų vietų skaičiaus aukštojoje mokykloje	Neatsižvelgta. Didžiausios leistinos atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalies skaičiavimas nuo priėmimo metais nustatyto valstybės finansuojamų studijų vietų skaičiaus aukštojoje mokykloje (o ne studijų kryptių grupėje) sudarytų prielaidas kai kuriose studijų kryptių grupėse turėti nepagrįstai didelį „nubyrėjimą“ ir neefektyviai naudoti valstybės biudžeto lėšas.
	Pirmiesiems trims sutarčių su aukštosiomis mokyklomis galiojimo metams nustatyti 30 proc. didžiausią leistiną atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalį (77 str. 6 d.).	Neatsižvelgta. Šis klausimas bus sprendžiamas Vyriausybei tvirtinant didžiausią leistiną atsilaisvinusių ir neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalį pagal studijų kryptių grupes arba mokslo ar meno sritis.
	Siūloma 83 ¹ straipsnio 2 dalyje atsisakyti nuostatos, kad valstybės biudžeto lėšos aukštųjų mokyklų pažangai skatinti skiriamos atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, o skirti papildomai nemažinant aukštųjų mokyklų bazinio finansavimo ir numatant	Atsižvelgta iš dalies. Siekiant aiškiau reglamentuoti, kad valstybės biudžeto lėšos aukštųjų mokyklų pažangai skatinti skiriamos papildomai prie aukštųjų mokyklų bazinio finansavimo, patikslinta 83 ¹

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
	kasmet augančią skatinimo lėšų dalį.	straipsnio 2 dalies formuluotė, tačiau dėl kasmet skiriamų skatinimo lėšų dalies turėtų būti sprendžiama rengiant atitinkamų metų valstybės biudžeto projektus, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes.